

1. Shrnutí

- Ve 2. čtvrtletí 2020 česká ekonomika zažila nejhlubší propad ve své historii. Hrubý domácí produkt (HDP) se meziročně reálně snížil o 11,0 %¹ a mezičtvrtletně o 8,7 %. Hlavní podíl na velmi hlubokém ekonomickém poklesu mělo snížení přebytku bilance zahraničního obchodu se zbožím a službami. To souviselo s pozastavením provozu v některých domácích i zahraničních podnicích. Kromě zastavení vývozu se tak snížila i poptávka ze strany odběratelů v zahraničí. Negativně na růst HDP působily i výdaje na tvorbu hrubého kapitálu. Samotná investiční aktivita ve 2. čtvrtletí meziročně klesla o 4,8 %. K poklesu HDP přispěla i domácí spotřeba, zejména spotřeba domácností, která meziročně klesla o 7,6 %. Velmi hluboký byl hospodářský pokles i v Evropské unii. Meziroční propad činil 14,1 %, mezičtvrtletně se HDP snížil o 11,7 %.
- Hrubá přidaná hodnota (HPH) se meziročně propadla o 10,9 % a mezičtvrtletně o 9,4 %. Vzhledem k širokému dopadu opatření poklesla HPH ve většině odvětví. Velmi silný byl meziroční pokles ve zpracovatelském průmyslu. Obzvláště zasažena byla výroba motorových vozidel i navazující obory. Činnost v některých odvětvích služeb byla často přímo omezena, což se nejvíce projevilo na uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (pokles HPH o 20,5 %). Navzdory všeobecnému poklesu si mírný meziroční přírůstek udržely informační a komunikační činnosti (1,1 %). Pokles HPH se nevyhnul stavebnictví (−6,2 %).
- Ve 2. čtvrtletí se hodnota exportu zboží meziročně propadla o 215,1 mld. korun (22,7 %). Hodnota dovozu zboží poklesla o 169,5 mld. korun (19,0 %). Výsledná bilance dosáhla přebytku 11,4 mld. korun, ten se ale meziročně zhoršil o 45,6 mld. Největší podíl na zhoršení bilance měl obchod s motorovými vozidly, který byl v posledních letech hlavním důvodem růstu přebytku. Ve 2. čtvrtletí se zde bilance zhoršila o 49,6 mld. korun. V souvislosti s propadem cen ropy a zemního plynu se naopak zmírnil obvyklý deficit obchodu s nimi o 19,8 mld. korun.
- Meziroční dynamika spotřebitelských cen ve 2. čtvrtletí dosáhla 3,1 % a oproti 1. kvartálu mírně zvolnila. Nejvíce k růstu spotřebitelských cen přispívaly potraviny a nealkoholické nápoje, jejichž meziroční přírůstek zrychlil na 6,5 %. Naopak růst cen bydlení a energií ve 2. čtvrtletí zvolnil na 3,2 %. Až ve 2. čtvrtletí se plně projevil dopad zvýšení spotřební daně a ceny alkoholických nápojů a tabáku vzrostly o 6,6 %. Výraznou dynamiku si udržely i ceny stravování a ubytování (5,1 %). Zatímco ceny stravování rostly o 5,5 %, přírůstek cen ubytování ve 2. čtvrtletí prudce zvolnil (2,5 %). Celkový růst spotřebitelských cen zpomalovaly jen ceny dopravy (−3,4 %).
- Nastavení základních měnověpolitických sazeb se v průběhu 2. čtvrtletí měnilo směrem dolů. Poměrně rychle na tento vývoj reagovaly i sazby na klientských vkladech, zejména těch termínovaných. Snižovaly se také úrokové sazby úvěrů pro domácnosti i podniky. V nejistém ekonomickém prostředí ale domácnosti i podniky využívaly úvěrové financování zdrženlivěji.
- Dopady protipandemických opatření na trh práce se ve 2. čtvrtletí projevily zejména poklesem ekonomické aktivity. Celková zaměstnanost mezičtvrtletně klesla o 1,4 %² a snižovala se zejména ve zpracovatelském průmyslu a v části služeb. Obecná míra nezaměstnanosti ale rostla jen mírně (v červnu činila 2,7 %), mimo jiné kvůli velkému podílu osob, které v krizi trh práce opustily (cizinci, pracující senioři). Průměrná mzda se ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšila jen o 0,5 %. Vývoj byl také značně diverzifikovaný. Pokles průměrné mzdy byl největší v silně zasaženém odvětví ubytování, stravování a pohostinství, mzdy se ale snižovaly i v dalších službách. Silný pokles mezd se týkal i zpracovatelského průmyslu. Naopak průměrná mzda rostla v informačních a komunikačních činnostech a ve službách s dominancí veřejného sektoru nebo v energetice. Vzhledem k výraznému cenovému růstu ale průměrná mzda v ekonomice reálně poklesla o 2,5 %.
- Schodek státního rozpočtu v 1. pololetí dosáhl 195,2 mld. korun. Na příjmové i výdajové straně rozpočtu se zejména ve 2. čtvrtletí projevily dopady protipandemických opatření. Celkové příjmy v 1. pololetí meziročně klesly o 5,9 %. Na příjmové straně došlo zejména k výpadku daňového inkasa souvisejícího s útlumem ekonomické aktivity i s opatřeními na posílení likvidity firem postižených propadem tržeb. Výdaje naopak vzrostly o 17,0 %. Více než třetina z nárůstu běžných výdajů souvisela s protipandemickými opatřeními, obdobně ale přispělo i vyšší čerpání sociálních dávek.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

